

Dysfagi og ernæring

Ernæringsspecialist

Annette Platz-Jensen

Program

- Præsentation
- Dysfagi
- Kost- og væskekonsistenser
- Smagsprøver
- Hvordan kan I hjælpe jeres patienter godt på vej?

Ernæringspecialist i SKO Randers

- Baggrund
- Målgruppe/arbejdsopgaver/kollegaer
- Samarbejdspartnere
- Henvisninger

Hvad er dysfagi?

Dysfagi (græsk), Dys betyder svær og phagein betyder spise.
Defineres som tygge- og synkebesvær.

- Effektivitet
- Sikkerhed

A) Møder du patienter med dysfagi i din hverdag?

B) Kender du nogen der har dysfagi?

Årsager

Hvornår er man i større risiko for dysfagi?

- Demens
- Apopleksi
- Traumatisk hjerneskade
- Cerebral parese
- Parkinson
- Sclerose
- ALS
- Huntington
- Muskelsvind
- Hoved-halscancer
- KOL
- Aldring (aldersbetinget dysfagi)
- Almen svækkelse
- Svamp i munden
- Dårlig tandstatus/protese

Tegn på dysfagi...

Symptomer på fejlsynkning:

- Dårlig tandstatus
- Rester af mad eller medicin i munden
- Spyttet mad/væske ud
- Uplanlagt vægttab
- Lungebetændelse

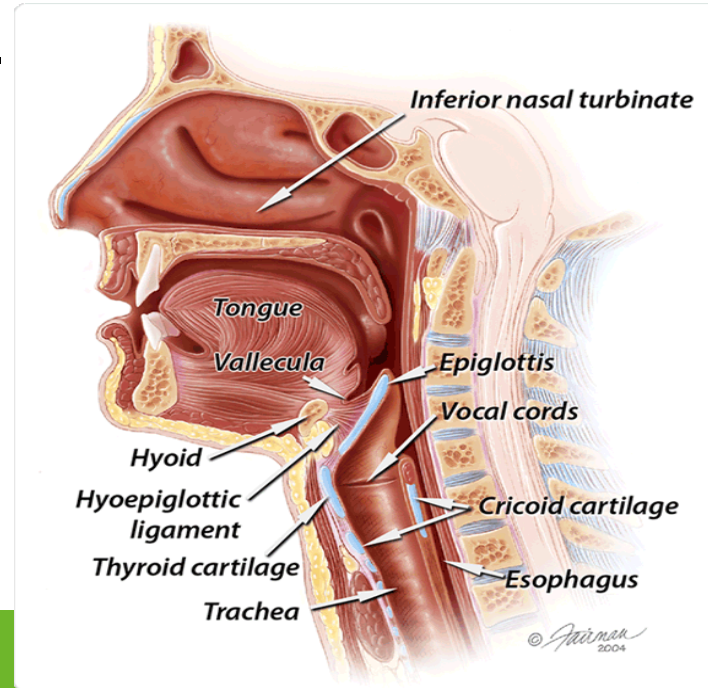
Symptomer på fejlsynkning:

- Savler
- Behov for hjælp til at spise og drikke
- Hoster ifm. indtagelse af mad/drikke
- Problemer med at få vejret ifm. indtagelse af mad/drikke
- Har våd stemme/rallende vejrtrækning

Synkeprocessen

- Raske mennesker synker
spyt, mad og drikke 600-1000 gange i døgnet
- Der skelnes mellem synk og efter-synk
- Hver synkesekvens varer ca.1 sek.
- 7 kranienerver og 28 muskelpar
er involveret i at synke
- OBS vågenhed

Hvilke konsekvenser!

- Under- og fejlnæring
- Dehydrering
- Fejlsynkning og/eller lungebetændelse grundet mad/drikke i lungerne
- Kvælning
- Store sociale og personlige omkostninger
- Samfundsøkonomiske omkostninger

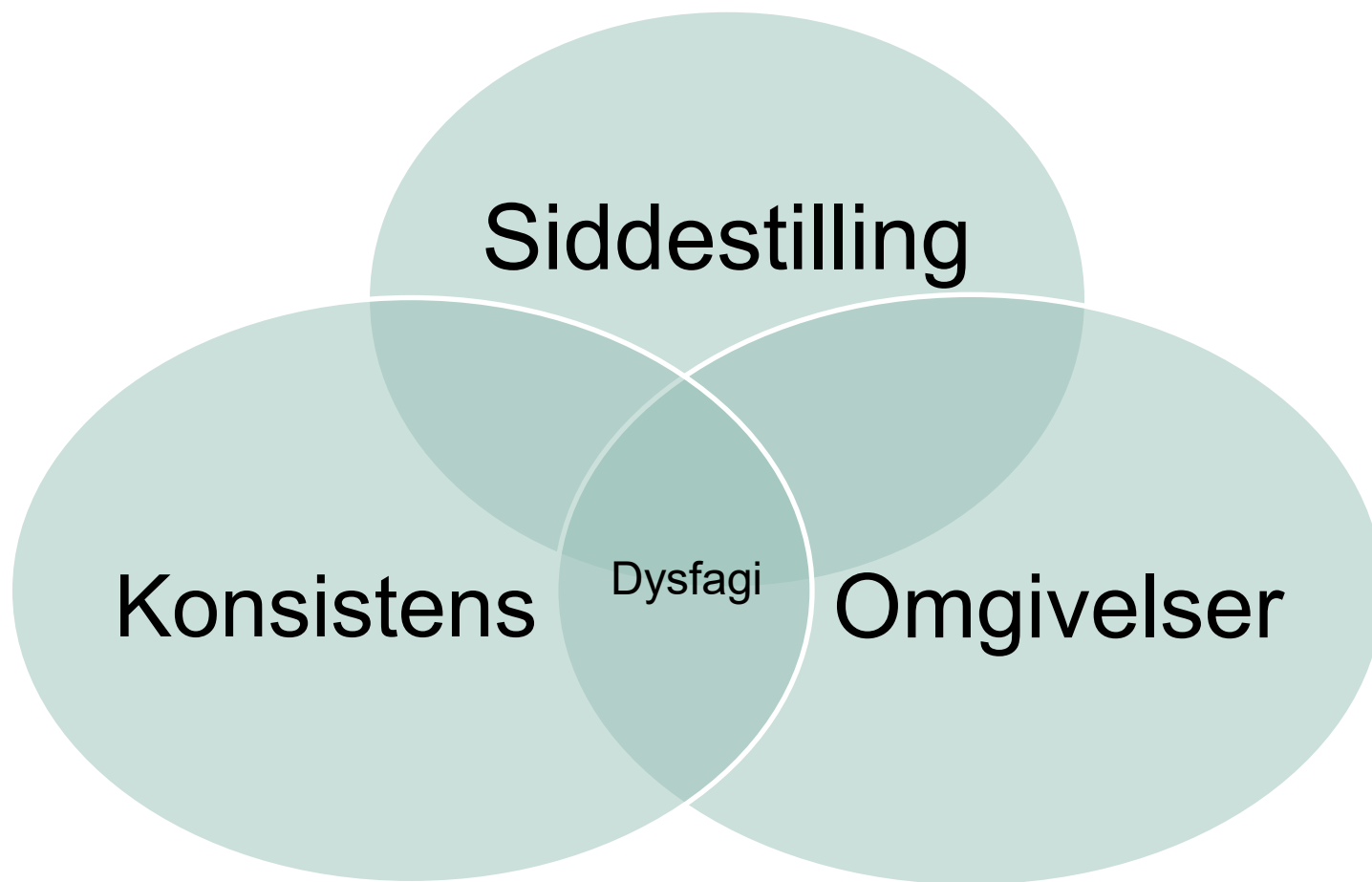

Tværfaglig indsats

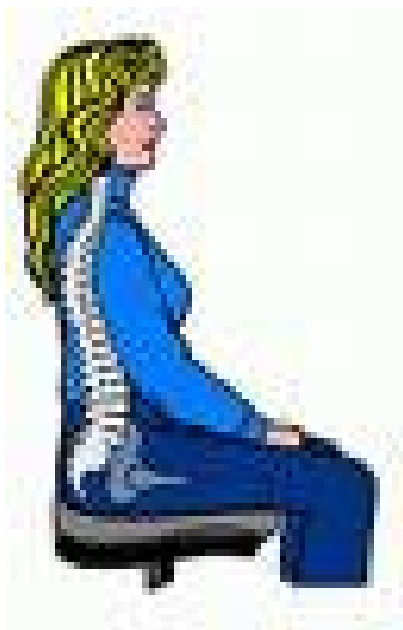
- **Dysfagi kræver en tværfaglig indsats for at lykkes**
 - Det skal opdages!
 - Det skal undersøges og vurderes!
 - Det skal kompenseres/behandles!
 - Det skal implementeres!
 - Der skal følges op!

Fokusområder ved dysfagiscreening sammen med mundhygiejne.

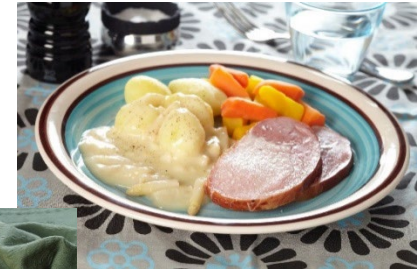

”Man spiser med sit bækken”

Konsistenstrappe for mad

Umodificeret konsistens/"almindelig mad"

Blød konsistens

Gratin konsistens

Cremet konsistens

Sonde ernæring

Konsistenstrappe for væske

let, moderat og meget fortykket drikkevarer

Dysfagi og kost til småtspisende

- Anbefales kost til småtspisende i rette konsistens
- 6-8 små energi- og proteinrige måltider dagligt

Jeres rolle

- Hvordan kan I hjælpe jeres patienter godt på vej?

-
- Kontrollere vand under behandling?
 - Håndtere skylle mund bagefter?
 - Hvordan fungerer den daglige tandbørstning:
 - klare selv/ha' hjælp?
 - hoste?
 - fortykket vand?
 - placering af kroppen under tandbørstning

Tak for i dag

Prøv at søge på minmåltidshåndbog, vælg Randers kommune

Mad & Måltider - Randers

Læs om Mad og Måltider i Randers og mad leveret udefra

Mad- opskrifter og smag

Find opskrifter og læs om madspild, om tilsmagning og køkkenhygiejne.

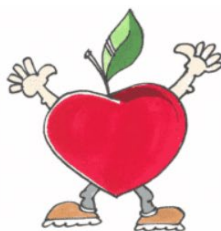
Indkøb - spar penge - undgå spild

Læs gode råd om indkøb, og om frugt og grønt i sæson.

Måltid - rammer og samvær

Læs gode råd til, hvordan du selv skaber gode måltider.

Ernæring - behov og appetit

Læs de officielle kostråd, om gode spisevaner og om fordøjelse og appetit.

Sygdom - mad og særlige behov

Læs om at have en lille appetit, om sygdom og bivirkninger ved medicin.

